

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVJE

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 07

F: 01 478 60 79

E: gp.mz@gov.si

www.mz.gov.si

Mestna občina
Ljubljana

Mestna uprava

Oddelek za
urejanje
prostora

Mestna občina Ljubljana

Mestni trg 1

1000 Ljubljana

E-pošta: glavna.pisarna@ljubljana.si
urbanizem@ljubljana.si

Prejeto:	24 -05- 2021	Sig. z.:	TOL
Številka zadeve:	3505-49/2018-39	Pril.:	
		Vredn.:	1

Številka: 350-65/2021-4

Datum: 21. 5. 2021

Zadeva: Mnenje o verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana na okolje in smernice za Občinski podrobni prostorski načrt 334 Tacen - vzhod, Mestna občina Ljubljana

V prilogi vam pošiljamo strokovno mnenje o verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana na okolje in smernice za Občinski podrobni prostorski načrt 334 Tacen - vzhod, Mestna občina Ljubljana, s stališča pristojnosti varovanja zdravja ljudi, ki jih je pripravil Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Ministrstvo za zdravje soglaša s priloženim mnenjem in smernicami.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Breda Kralj
višja svetovalka II

dr. Marjeta Recek
vodja Sektorja za varovanje zdravja

Priloge:

- mnenje in smernice Nacionalnega inštituta za javno zdravje, št. 350-38/2021-2 (256) z dne 20. 5. 2021.

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

CENTER ZA
ZDRAVSTVENO
EKOLOGIJO

Trubarjeva 2
SI-1000 Ljubljana
t +386 1 2441 400
f +386 1 2441 447
www.nijz.si
info@nijz.si
ID DDV:
SI 44724535
TRR:

Številka: 350-38/2021-2 (256)

Ljubljana, dne 20. 5. 2021

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVJE
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana

Zadeva: Mnenje o verjetnosti pomembnejših vplivov plana na okolje in konkretne smernice za segment zdravje ljudi za plan: Občinski podrobni prostorski načrt 334 Tacen – vzhod, Mestna občina Ljubljana

Skladno z vašo vlogo št. 350-65/2021-2 z dne 29. 4. 2021 vam posredujemo mnenje po 110. členu Zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS, št. 61/17) in konkretne smernice za segment zdravje ljudi za plan Občinski podrobni prostorski načrt 334 Tacen – vzhod, Mestna občina Ljubljana.

Zahtevek za izdelavo mnenja izvira iz vloge Mestne občine Ljubljana, Mestna uprava, Oddelek za urejanje prostora, Poljanska cesta 28, 1000 Ljubljana, pod št. 3505-49/2018-25 z dne 23. 4. 2021, ki jo je kot nosilcu urejanja prostora posredovala Ministrstvu za zdravje in je bila priložena vaši vlogi.

V pregled za izdelavo mnenja smo prejeli naslednjo dokumentacijo objavljeno na spletnem naslovu <https://www.ljubljana.si/si/moja-ljubljana/urbanizem/prostorski-izvedbeni-akti-v-pripravi/pia/>:

- OPPN 334: Tacen – vzhod; faza: izhodišča; izdelovalec: RB d.o.o, Glavičeva ulica 27, 1234 Mengeš; št. projekta: 145/2018; datum: 23. 3. 2021.

Kot izhodišče za izdelavo mnenja smo uporabili naslednjo zakonodajo in kriterije:

- 4. člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K in 36/19).
- Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17 in 105/20).
- Uredba o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje, Ur.l. RS, št. 9/2009.
- Kriteriji za ugotavljanje sprejemljivosti planov s stališča pristojnosti varovanja zdravja ljudi pred vplivi iz okolja v postopkih celovite presoje vplivov na okolje (Verzija 2), ki so objavljeni na spletni strani Ministrstva za zdravje (<http://www.mz.gov.si/>).

1 MNENJE O VERJETNOSTI POMEMBNEJŠIH VPLIVOV PLANA: VERJETNI POMEMBNI VPLIVI NA ZDRAVJE IN POČUTJE LJUDI

1.1 ZNAČILNOSTI PLANA

a) Splošno o planu

Območje Občinskega podrobnega načrta (OPPN) 334 Tacen – vzhod se nahaja v enoti urejanja prostora EUP ŠG – 458 južno pod starim vaškim jedrom naselja Tacen. Območje je nepozidano in v naravi predstavlja travnik.

Na obravnavanem področju je načrtovana gradnja 4 eno-stanovanjskih objektov. Individualne objekte bo povezovalo skupno dvorišče, ki bo poleg dovoza in parkiranja namenjeno tudi druženju. Z dvorišča bodo urejeni dostopi do hiš, ob njem pa so predvideni pomožni objekti – garaže in shrambe stanovalcev ter skupna zelena površina za druženje in igro.

Območje predvidenega plana ima določeno namensko rabo SSse (pretežno eno in dvostanovanjske površine ter območja, namenjena stalnemu bivanju – eno in dvostanovanjske stavbe).

b) Ugotovitve v zvezi s planom

Na severni, zahodni in južni strani se nahajajo stanovanjske, na vzhodni pa kmetijske površine.

Dovoz na območje bo urejen z Ulice Ivce Pirjevčeve, ki poteka po vzhodni strani območja. Načrtovana je priključitev na javni vodovodni in kanalizacijski sistem, javni sistem zemeljskega plina (razen v primeru uporabe drugih energentov za ogrevanje, ki so skladni s predpisom o prioritetni uporabi energentov za ogrevanje na območju Mestne občine Ljubljana) ter na sistem električne energije.

Območje OPPN se nahaja v območju II. stopnje varstva pred hrupom.

Območje OPPN se v celoti nahaja na vodovarstvenem območju (VVO III B). Južno od predvidenega plana teče reka Sava (približno 200 m stran). Po zahodni meji območja OPPN teče vodotok (širina: 1 - 2 m)

Območje OPPN se nahaja na območju Vodnega telesa podzemnih voda SAVSKA KOTLINA IN LJUBLJANSKO BARJE (šifra vodnega telesa: SIVTPODV1001), ki je zaradi kraških in razpoklinskih značilnost drugega vodonosnika ranljiv za posledice različnih virov onesnaženja, zaradi česar so lahko ogroženi vodni viri za oskrbo s pitno vodo.

1.2 ZNAČILNOSTI VPLIVOV IN OBMOČIJ, KI BODO VERJETNO PRIZADETA ZARADI VPLIVOV PLANA

a) Značilnosti vplivov

V zvezi z izvedbo plana lahko pričakujemo naslednje pomembnejše vplive na okolje, ki imajo lahko vpliv tudi na zdravje in počutje ljudi:

Faza gradnje:

- Onesnaževane zraka predvsem s prahom zaradi gradbenih del,
- obremenjevanje okolja s hrupom prav tako zaradi gradbenih del,
- nastajanje gradbenih odpadkov vključno z zemeljskimi izkopi in
- onesnaževanje tal, površinske vode in podzemne vode v primeru neustreznega ravnanja z nevarnimi snovmi ali nevarnimi odpadki ali nezgode z njimi v povezavi z gradbenimi deli.

Faza obratovanja:

- Onesnaževanje zraka zaradi ogrevanja stavb in zaradi lokalnega prometa z motornimi vozili,
- obremenjevanje okolja s hrupom zaradi lokalnega prometa z motornimi vozili in zaradi prezračevalnih naprav/ toplotnih črpalk,
- nastajanje komunalnih odpadkov,

- nastajanje komunalnih in onesnaženih padavinskih odpadnih voda.

b) Značilnosti območij, ki bodo verjetno prizadeta

V zvezi z onesnaževanjem zraka in obremenjevanjem okolja s hrupom so lahko prizadeta predvsem sosednja območja stanovanj, severno, zahodno in južno od obravnavanega območja.

V zvezi z onesnaženjem podzemne vode na vodovarstvenem območju so lahko prizadeta vsa območja, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz vodnega vira, ki mu pripada prizadeto vodovarstveno območje.

1.3 POMEN IN RANLIVOST OBMOČIJ, KI BODO VERJETNO PRIZADETA

Območja, ki bodo verjetno prizadeta, so bližnja stanovanjska območja, ki jih z vidika vplivov onesnaževanja okolja na zdravje ljudi ocenjujemo kot ranljiva.

Z vidika vplivov na zdravje ljudi kot ranljivo obravnavamo vodovarstveno območje iz katerega se zajema voda za oskrbo prebivalstva s pitno vodo. V tem primeru kot ranljivo območje obravnavamo celotno območje, ki se iz tega vodnega vira oskrbuje s pitno vodo. Za posledice različnih virov onesnaženja je ranljiv tudi drugi vodonosnik zaradi kraških/ražpoklinskih značilnosti, zaradi česar so lahko ogroženi vodni viri za oskrbo s pitno vodo.

1.4 MNENJE O VERJETNEM POMEMBNEM VPLIVU NA ZDRAVJE LJUDI:

Na podlagi podatkov o značilnostih plana, podatkov o značilnostih vplivov in območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov plana ter podatkov o pomenu ranljivosti območij, ki bodo verjetno prizadeta ocenjujemo, da izvedba plana **Občinski podrobni prostorski načrt 334 Tacen – vzhod v obliki in obsegu kot je to opisano v izhodiščih plana verjetno ne bo imela pomembnega vpliva na zdravje in počutje ljudi.**

OPOMBA:

Mnenje je izdelano s predpostavko, da bodo v planu upoštevane konkretne smernice podane v nadaljevanju tega mnenja.

OBRAZLOŽITEV

Rezultati preveritve pričakovanih vplivov na okolje, ki jih bo glede na

- značilnosti plana,
- značilnosti vplivov in območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov plana
- pomen in ranljivost območij, ki bodo verjetno prizadeta

povzročila izvedba-obravnavanega plana in imajo lahko vpliv na zdravje in počutje ljudi, so pokazali, da so spremembe posameznih sestavin okolja (kakovost zunanjega zraka, obremenjenost okolja s hrupom, kakovost površinskih in podzemnih voda, oskrba s pitno vodo, ravnanje z odpadki) v obliki in obsegu kot je to opisano v izhodiščih plana verjetno ne bo do tolikšne, da bi lahko pomembneje vplivale na zdravje ljudi.

POJASNILA V ZVEZI Z OCENJEVANJEM VPLIVOV NA ZDRAVJE LJUDI:

Izhodišča, ki so bila uporabljena za mnenje o verjetnem pomembnem vplivu na zdravje ljudi, so naslednja:

- Odločitve o sprejemljivosti vplivov na zdravje temeljijo na mejnih vrednostih za onesnaženost okolja, ki so določene z veljavno slovensko zakonodajo s področja okolja (npr. za onesnaženost zraka, hrup v naravnem in življenjskem okolju, kakovost pitne vode, itd) ter drugih nacionalnih predpisih s področja ravnanja z okoljem, ki določajo mejne vrednosti, pravila ravnanja in podobno (npr. predpisi s področja urejanja emisij v vodo in zrak, ravnanje z odpadki, itd.).

- V primeru presoje vpliva hrupa na zdravje in počutje ljudi pri oceni smiselno upoštevamo tudi smernice Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2018.
- Navedba v mnenju »da izvedba plana/posega verjetno ne bo imela pomembnejših vplivov na zdravje ljudi« pomeni, da stopnja tveganja za zdravje ljudi najverjetneje ne bo večja, kot je zajeta v mejne vrednosti, ki so določene z okoljsko zakonodajo. Z okoljsko zakonodajo določene mejne vrednosti so stvar politične odločitve in ne jamčijo popolne odsotnosti tveganja za pojav negativnih učinkov na zdravje ljudi.
- Pri izdelavi mnenja smo upoštevali tudi, da bodo izvajalci del in upravljavci posega v času življenjske dobe posega (gradnja, obratovanje, odstranitev) spoštovali pripadajočo veljavno okoljsko zakonodajo in drugo pripadajočo zakonodajo, ki je namenjena varovanju zdravja ljudi.

2 KONKRETNE SMERNICE

2.1 ZRAK

Zaradi zmanjšanja onesnaževanja zraka je pri načrtovanju ogrevanja treba upoštevati Odlok o prioritetni uporabi energentov za ogrevanje na območju Mestne občine Ljubljana, UL RS 41/16 in določila in Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 77/17).

V fazi gradnje je treba izvajati ukrepe za preprečevanje prašenja. Smiselno naj se uporabijo določila Uredbe o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč, Uradni list RS, št. 21/11.

2.2 HRUP

Nova stanovanjska soseska ne predstavlja pomembnejšega vira hrupa za okolico. Glede na območje II. stopnje varstva pred hrupom naj se v prostor previdno umeščajo toplotne črpalke in prezračevane naprave, ki povzročajo hrup, ki je lahko v mirnem okolju in še posebej v nočnem času zelo moteč.

V fazi gradnje je treba izvajati ukrepe za zmanjševanje hrupa. Smiselno naj se uporabijo določila Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

2.3 VODE

Prostori in mesta, kjer se bodo med gradnjo, obratovanjem in opustitvijo pretekale, skladiščile, uporabljale nevarne snovi, njihova embalaža in ostanki, vključno z začasnim skladiščenjem nevarnih odpadkov (npr. motorna goriva, olja in maziva, pesticidi) morajo biti urejeni kot zadrževalni sistem - lovilna sklada-, brez odtokov, neprepustna za vodo, odporna na vse snovi, ki se v njej nahajajo, dovolj velika, da zajamejo vso morebiti razlito ali razsuto količino snovi oziroma tekočin.

V enakem smislu zadrževalnega sistema je treba zagotoviti zajem odpadnih požarnih voda, kadar obstaja verjetnost onesnaženja površinskih in podzemnih voda ter tal z onesnaženimi odpadnimi požarnimi vodami, zlasti z nevarnimi snovmi.

Prometne cestne, manipulativne in intervencijske površine in površine mirujočega prometa (npr. parkirišča) morajo biti utrjene, odvajanje onesnaženih padavinskih odpadnih voda s teh površin mora biti urejeno preko zadrževalnikov, usadalnikov, lovilnikov olj.

Pokrite prometne vozne površine in parkirišča ter garaže, zlasti podzemne garaže morajo biti urejene v obliki zadrževalnega sistema – lovilne sklade, brez odtokov, neprepustna za vodo, odporna na vse snovi, ki se v njej lahko nahajajo, dovolj velika, da zajamejo vso morebiti razlito ali razsuto količino nevarnih snovi oziroma tekočin.

2.4 ZELENE POVRŠINE

Načrtovati je treba zelene površine. Načrtovati jih je treba tako, da omogočajo zdrav življenjski slog in krepitev zdravja. V okviru obravnavanega plana je v ta namen treba na primeren načrtovati najmanj:

- a) Zelene površine v stanovanjskih območjih
 - a. Zelene površine v območjih s pretežno eno- in dvostanovanjskimi stavbami

Podrobnejši napotki za načrtovanje so dosegljivi na spletni povezavi

<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Prostorski-red/zeleni-sistem.pdf>.

Pri načrtovanju zelenih površin je treba upoštevati tudi priročnik za načrtovanje zelenih površin za spodbujanje telesne dejavnosti in zdravega življenjskega sloga Ven za zdravje, dosegljiv na spletni povezavi <https://www.dobertekslovenija.si/wp-content/uploads/2020/02/Ven-za-zdravje-priro%C4%8Dnik.pdf>.

2.5 OSONČENOST

Območja stanovanj se v zvezi z osončenjem načrtuje tako, da so za stanovanjske stavbe izpolnjene zahteve iz slovenskega standarda, ki ureja svetlobo v notranjih prostorih¹. Ta med drugim navaja, da naj ima v stanovanju vsaj en bivalni prostor osončenje, ki na sredi okna tega prostora traja štiri ure dnevno.

Območja stanovanj se načrtuje tudi tako, da je osončenost stanovanjskih stavb zagotovljena najmanj v obsegu kot ga zahteva tehnična smernica, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah². Smernica med drugim zahteva, da mora biti sončnemu sevanju izpostavljena površina zunanega ovoja stavbe osončena od povprečne višine 1 m nad terenom navzgor, v času:

- zimskega solsticija (21. 12.) najmanj 2 uri, upošteva se horizontalna projekcija vpadnega kota sonca v območju $\pm 30^\circ$ odstopanja od smeri jug,
- ekvinokcija (21. 03. in 23. 09.), najmanj 4 ure, upošteva se horizontalna projekcija vpadnega kota sonca v območju $\pm 60^\circ$ odstopanja od smeri jug,
- poletnega solsticija (21. 06.) najmanj 6 ur, upošteva se horizontalna projekcija vpadnega kota sonca v območju $\pm 110^\circ$ odstopanja od smeri jug.

2.6 PRILAGAJANJE PODNEBNIM SPREMEMBAM

Za prilagajanje podnebnim spremembam se načrtuje:

Obvladovanje visokih temperatur

a) Ukrepi na nivoju stanovanjskih območij:

- Mreža zelenih koridorjev, manjših odprtih površin, obcestnih dreves ter zelenih streh in sten, ki imajo učinek evaporativnega hlajenja in nudijo senco hišam;
- Načrtovanje ribnikov, javnih kopališč in privatnih bazenov za kopanje, fontan;
- Orientacija stavb in ulic na način, da zmanjšujejo akumulacijo sončne toplote in omogočajo boljšo prevetrenost tudi z lahnim vetrom;
- Načrtovanje »hladnih materialov« za utrjevanje cest in velikih parkirišč, da se poveča refleksija sončnih žarkov (treba pa je upoštevati problem bleščanja) ali načrtovanje materialov, ki povečajo permeabilnost padavin v tla, kar poveča učinek hlajenja zaradi evaporacije;
- Načrtovanje mreže »hladnih« streh iz svetlo obarvanih materialov, ki zmanjšujejo akumulacijo sončne toplote in zmanjšujejo potrebo po dodatnem mehanskem hlajenju.

b) Ukrepi na nivoju stavb

- Zasaditve, ki senčijo stavbe in napredne zasteklitve, ki zmanjšujejo akumulacijo sončne toplote;

¹ SIST DIN 5034-1:1997 Dnevna svetloba v notranjih prostorih - Splošne zahteve

² Tehnična smernica TSG-1-004:2010 Učinkovita raba energije

- Načrtovanje uporabe materialov, ki preprečujejo penetracijo toplote vključno z uporabo »hladnih« gradbenih materialov ter zelenih streh in zelenih sten;
- Načrtovanje inovativne uporabe vode za hlajenje vključno z uporabo talne in površinske vode;
- Načrtovanje mehanskega hlajenja vključno s toplotnimi izmenjevalci in klasičnimi klima napravami.

c) Drugi splošni ukrepi

- Na vseh javnih površinah predvsem pa na območjih centralnih dejavnosti, zelenicah, parkih in površinah namenjenih športu in rekreaciji, se načrtujejo pitniki.

Ukrepi za obvladovanje poplavnega vala ob močnih nalivih

- Načrtovanje prostorov za razlivanje in začasno zadrževanje koničnega odtoka ob nalivih npr. območja zelenih površin, večja parkirišča, športna igrišča;
- Preusmerjanje površinskega koničnega odtoka od občutljivih objektov;
- Načrtovanje sonaravnih sistemov za odvodnjavanje kot npr. porozne utrjene površine, peščene in zatravljene površine, ponikovalne površine v parkih in na drugih zelenih površinah;
- Uporaba zelenih površin in zelenih streh za zmanjšanje in upočasnitev površinskega odtoka;
- Načrtovanje smeri površinskega koničnega odtoka, da voda pri močnem naliivu lahko odteče brez da bi ogrozila ranljiva območja kot so npr. območja stanovanj in objekti večje občutljivosti (vrtci, šole in druge vzgojno varstvene ustanove, bolnišnice in druge zdravstvene ustanove, domovi za starejše, zdravilišča)

Ukrepi za upravljanje z zalogami vode

- Načrtovanje uporabe očiščene odpadne vode za zalivanje, namakanje in za splakovanje stranišč;
- Načrtovanje uporabe neonesnažene padavinske odpadne vode s streh za splakovanje stranišč in za rabo za zalivanje in namakanje;
- Podzemno skladiščenje padavinske odpadne vode za uporabo (zalivanje, namakanje) v sušnih obdobjih (evaporativno hlajenje).

Pripravili:

Andrej Uršič, univ. dipl. biol.

ANDREJ URŠIČ
Digitalno podpisal
ANDREJ URŠIČ
Datum: 2021.05.20
07:17:08 +02'00'

dr. Sonja Jeram, univ. dipl. biol.

SONJA JERAM
Digitalno podpisal
SONJA JERAM
Datum: 2021.05.20
09:06:21 +02'00'

Ivanka Gale, dr. med., spec. hig. in javn. zdravja

IVANKA GALE
Digitally signed
by IVANKA GALE
Date: 2021.05.20
11:24:15 +02'00'

Maša Ceglar, dipl. san. inž. (UN)

MAŠA CEGLAR
Digitalno podpisal
MAŠA CEGLAR
Datum: 2021.05.20
11:45:03 +02'00'

za Peter Otorepec, dr. med. spec. higijene in MDPŠ
Predstojnik

V vednost:

- naslov
- arhiv, tu

IRENA VENINŠEK PERPAR

Digitalno podpisal IRENA VENINŠEK PERPAR
Datum: 2021.05.20 12:48:03 +02'00'

Od: Gp.Mz@gov.si
Poslano: ponedeljek, 24. maj 2021 14:00
Za: Glavna Pisarna; Urbanizem
Kp: Urbanizem
Zadeva: Poziv za podajo mnenj oz. konkretnih smernic za pripravo OPPN
334 Tacen vzhod - Mnenje in smernice
Priloge: OPPN_334_Tacen_P.pdf; OPPN 334 Tacen.doc; Mnenje 110. člen za
OPPN 334 Tacen - vzhod, MOL.pdf

Sporočilo poslal(a): Matjaž Gorenc/MZDR/GOV

(See attached file: OPPN_334_Tacen_P.pdf)(See attached file: OPPN 334 Tacen.doc)(See attached file: Mnenje 110. člen za OPPN 334 Tacen - vzhod, MOL.pdf)

To sporočilo je bilo poslano z uporabo posebne oznake v naslovu sporočila. Prejemniki, ki boste na to sporočilo odgovarjali preko elektronske pošte, morate to posebno oznako v naslovu sporočila ohraniti (na sporočilo odgovorite z uporabo funkcije »Odgovori« oziroma »Reply«)

--

This message has been scanned for viruses and dangerous content by **MailScanner**, and is believed to be clean.